

Posudek bakalářské práce

Josef Rybenský: Analýza kolapsu Islámské republiky Afghánistán v roce 2021 a ustavení Islámského emirátu Afghánistán

Bakalářská práce Josefa Rybenského se zabývá okolnostmi pádu západními spojenci podporované afghánské vlády a návratu vlády Talibánu v roce 2021. Na rozdíl od řady podobných pokusů si ne zvolil za cíl své práce zkoumat celou situaci optikou bezpečnostní, ale soustředil se na institucionální aspekty afghánskému státu před rokem 2021. Práce se pak snaží pracovat s Lijphartovou teorií konsociační demokracie, které je obecně zaměřena na budování demokratického státu v prostředí fragmentovaných společností, a tuto teorii aplikovat na afghánský případ.

Práce je dle mého názoru zdařilým pokusem o politologický výzkum, který se zabývá nejen tématem důležitým a aktuálním, ale také se zaměřuje na věci, které nejsou běžně v rámci dané problematiky většinou akcentovány a podrobeny hlubší odborné diskusi. Práce je logicky strukturována a je psána čtivým jazykem, který je většinou bez závažnějších gramatických nebo stylistických prohřešků. Autor pracuje s jasně vymezeným teoretickým rámcem a práce je také solidně metodologicky uchopena. V práci je použité dostatečné množství pramenů a vhodně zvolené sekundární literatury.

Na práci shledávám následující nedostatky:

- a) Práce je místy možná až příliš stručná a v případě některých témat mohl autor jít více do hloubky, což by přispělo k větší robustnosti analytických závěrů celého textu (týká se to například části věnované samotné konsociační teorii a problémům její aplikace na neevropské příklady, historickému kontextu vývoje moderní afghánské politiky nebo popisu dvou prezidentských administrativ v prvních dvou desetiletí 21. století).
- b) V práci mohlo být alespoň zamyšlení nad provázaností slabých centrálních institucí a bezpečnostní situací. Podobně je tomu tak s nedostatkem ekonomického rozvoje, který je v případě Afghánistánu zcela jistě jeden z důležitých zdrojů politické nestability a také nedostatku vládní legitimacy.
- c) I když to není předmětem teorie konsociační demokracie jako takové, autor mohl věnovat alespoň nějakou úvahu konceptu budování národa (*nation building*) v afghánském případě, oproti budování státu (*state building*), což ostatně v úvodu sám

zmiňuje. Výhodou dlouhodobě legitimních, byť fragmentovaných států je právě dlouhodobý konsensu na koncepci politického národa (oproti např. Afganistánu). Zároveň se podle mého názoru mohl autor také trochu soustředit kromě na budování konsensu mezi politickými frakcemi v Afghánistánu také na absenci kapacity státu (zmiňované v závěru práce), neboť řada současných teorií konfliktů poukazuje právě na nedostatky ve státní mocenské kapacitě jako důležitou proměnou ovlivňující výskyt a trvání povstání proti vládě a obecně politickou nestabilitu.

I přes výše nastíněné nedostatky autor představil kvalitní bakalářskou práci, která naplňuje všechny nutné podmínky pro úspěšně zvládnutou bakalářskou práci, a já ji proto doporučuji k obhajobě.

V Hradci Králové, 15. 5. 2024

Mgr. Stanislav Myšička, Ph. D.